

NA GORE, ILI NA DOLE?

Jesu li lideri EU sposobni da preispitaju dizajn tržišta struje?

Janša: Glavni problem evropska formula za izračunavanje cene struje

Teško do klimatske neutralnosti EU 2050

Indija: Industrijskim silama račun za zagađenje

REPowerEU: Zakonom obavezujuće mere zajedničke akcije

Novi Maršalov plan za energiju

Reuters: Kako Evropa, tako i Rusija gube u „ratu prirodnim gasom“

Jergin: Evropa postaje *default* tržište za rusku naftu

Šolc: Evropi potrebno pet godina da se oslobodi ruske energije

Šef Enela: Sagorevanje gasa za proizvodnju struje je totalna glupost

REPowerEU: Zakonom obavezujuće mere zajedničke akcije	OVDE
Jesu li lideri EU sposobni da preispitaju dizajn tržišta struje?	OVDE
Vlada Slovenije planira dalje mere za ograničavanje cena struje	OVDE
Novi Maršalov plan za energiju	OVDE
EU je uvezla 58% energije u 2020.	OVDE
Teško do klimatske neutralnosti EU 2050.	OVDE
Šolc: Evropi potrebno pet godina da se oslobodi ruske energije	OVDE
Nuklearna energija najjeftiniji način da se eliminišu sve emisije CO2	OVDE
Šef Enela: Sagorevanje gasa za proizvodnju struje je totalna glupost	OVDE
Komesar Ćentiloni: EU neće sankcionisati ruski energetska sektor	OVDE
Nemačka razmatra nacionalizaciju jedinica Gasproma i Rosnjefta?	OVDE
Sky News: Britanija do kraja nedelje nacionalizuje Gaspromovu podfirmu	OVDE
Nezapamćen skok energetska računaa u Britaniji	OVDE
Indija: Industrijska sile daleko odgovornije za zagađenje atmosfere	OVDE
Izvori: Rusija neće menjati ugovorne cene gasa u rubljama	OVDE
Kremlj pojasnio način plaćanja gasa za „neprijatelje“	OVDE
Reuters: Kako Evropa, tako i Rusija gube u „ratu prirodnim gasom“	OVDE
Gas u Bugarskoj poskupeo za 25 %	OVDE
Jergin: Evropa postaje default tržište za rusku naftu	OVDE
Evropa: Prosečna cena električne energije za dan unapred - nedelja 21- 27 mart 2022.	OVDE
Prosečne kliring cene električne eneregije u JIE – nedelja 21- 27 mart 2022.	OVDE

REPowerEU: Zakonom obavezujuće mere zajedničke akcije

BRISEL - Evropska komisija je 23. marta iznela ideje za kolektivnu evropsku akciju kako bi se rešili osnovni uzroci problema na tržištu prirodnog gasa i osigurala sigurnost snabdevanja po razumnim cenama za sledeću zimu i kasnije. Zakonom obavezujući predlog Komisije, ako bude usvojen, uvodi minimalnu obavezu skladištenja gasa do 1. novembra 2022. od 80% za narednu zimu, koja će se povećati na 90% u narednim godinama, sa posrednim ciljevima od februara do oktobra.

Operateri skladišta treba da prijave nivoe punjenja nacionalnim vlastima. Države članice trebalo bi da prate nivoe punjenja na mesečnoj bazi i izveštavaju Komisiju.

Kako bi odgovorila na zabrinutost zbog stalnih visokih cena energije, Komisija je takođe usvojila Komunikaciju u kojoj se navode opcije za tržišne intervencije na evropskom i nacionalnom nivou i procenjuju prednosti i nedostaci svake opcije.

REPowerEU: Joint European action for more affordable, secure and sustainable energy

Zajednička kupovina gasa?

Partnerstva EU sa trećim zemljama za zajedničku kupovinu gasa i vodonika mogu poboljšati otpornost i smanjiti cene. Komisija je spremna da stvori Radnu grupu za zajedničku kupovinu gasa na nivou EU pre sledeće zime. Radnu grupu bi podržali predstavnici država članica u Upravnom odboru. Zajednički pregovarački tim na čelu sa Komisijom vodio bi razgovore sa dobavljačima gasa, a takođe bi pripremio teren za buduća energetska partnerstva sa ključnim dobavljačima, gledajući dalje od LNG-a i gasa. Bio bi inspiriran iskustvom iz pandemije COVID-19, gde je delovanje cele EU bilo ključno da se zajamče dovoljne zalihe vakcina za sve, navodi EK.

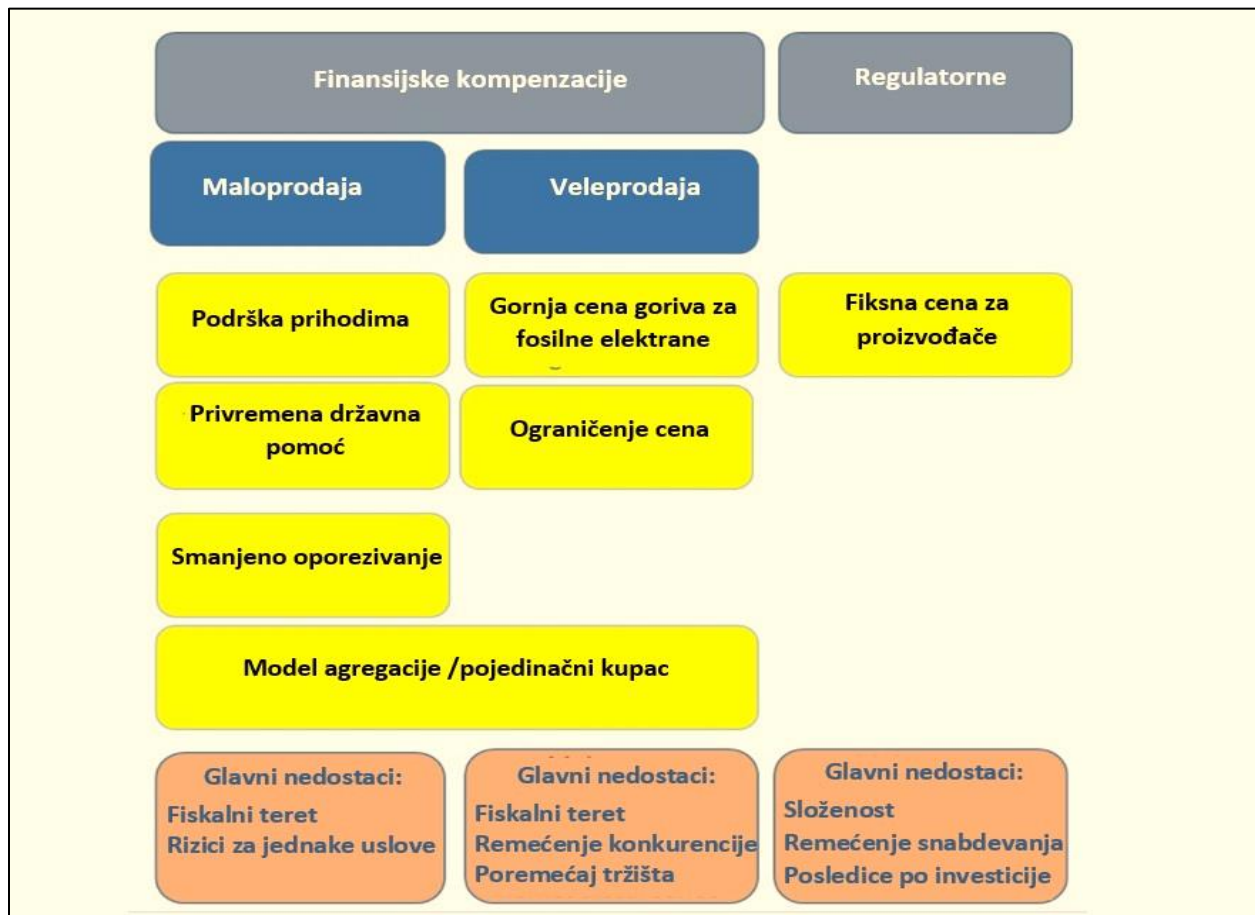
Nova obavezna sertifikacija svih operatera sistema za skladištenje će izbeći potencijalne rizike koji proizilaze iz uticaja spolja na kritičnu infrastrukturu za skladištenje, što znači da će se nesertifikovani operateri morati da se odreknu vlasništva ili kontrole nad skladištima gasa u EU. Osim toga, da bi skladište gasa zatvorilo svoje operacije, moralo bi imati odobrenje nacionalnog regulatora. Kako bi podstakla punjenje skladišta gasa EU, Komisija predlaže 100% popust na tarife za transport zasnovane na kapacitetu na ulaznim i izlaznim tačkama skladišta.

Hitne mere po pitanju cena energije i skladištenja gasa

Predsednica EK Von der Leyen se obavezala da će do kraja meseca predstaviti konkretne izuzetne kratkoročne opcije za rešavanje prenošenja "zaraze cena gasa na tržištu električne energije", navodi se u saopštenju.

Države članice iznele su nekoliko opcija za hitne mere za ograničavanje uticaja visokih cena električne energije. Međutim, sve opcije na stolu nose troškove i nedostatke. Kratkoročne opcije za cenu električne energije mogu se generalno grupisati u dve kategorije:

Kako se navodi u saopštenju, ne postoji jednostavan odgovor za rešavanje visokih cena električne energije, s obzirom na raznolikost situacija među državama članicama u smislu njihovog energetskog miksa, dizajna tržišta i nivoa međupovezanosti. Komisija iznosi evropskim liderima prednosti i nedostatke različitih pristupa za dalje razmatranje i spremna je da nastavi svoj rad prema potrebi. Iako se mnoge od gore navedenih opcija bave simptomima, važno je pozabaviti se osnovnim uzrocima trenutnih visokih

cena električne energije, zajedničkim evropskim delovanjem na tržištu gasa.

Komisija će predstaviti svoj detaljni REPowerEU plan i proceniti opcije za optimizaciju dizajna tržišta električne energije u maju, a takođe sprema plan EU za uštedu energije. Komisija takođe razmatra pružanje smernica državama članicama o tome kako da na najbolji način iskoriste ciljane derogacije specifične za zemlju prema Direktivi o oporezivanju energije.

Jesu li lideri EU sposobni da preispitaju dizajn tržišta struje?

BRISEL - Jedno pitanje nateralo je lidere Evropske unije da raspravljaju do duboko u večer 25. marta: da li da razdvoje određivanje cene električne energije od prirodnog gasa.

Mada zvuči tehnički, pitanje bi moglo imati ogroman uticaj na cenu koju domaćinstva trenutno plaćaju za energiju, a koja raste zbog porasta cene gasa. EU koristi sistem „redosled angažovanja“ (eng. *merit order*), gde se elektrane angažuju od najjeftinije do najskuplje zavisno od stepena opterećenja sistema.

Cena na berzi električne energije varira zavisno od toga koliko je energije dostupno iz različitih izvora i po kojoj ceni. U vremenima visokog unosa jeftinih obnovljivih izvora energije (kao što su sunčani ili vetroviti dani), uglj i gas postaju toliko skupi u poređenju da su istisnuti s tržišta – ali ove najskuplje elektrane i dalje određuju ukupnu cenu električne energije. To ukida cenovni podsticaj prelaska na obnovljive izvore energije..

Uslovni kompromis

Španski premijer Pedro Sančes mesecima se zalagao za promenu ovog sistema kako bi se određivanje cena struje odvojilo od određivanja cene gasa. Ovo je posebno važno za Španiju i Portugaliju, koje imaju vrlo visoku

proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i gotovo su potpuno odvojene od ostatka energetskeg tržišta EU zbog loših interkonekcija preko Pirineja.

Sančes je dobio podršku za svoju ideju iz Italije, Španije i Belgije – ali je naišao na žestok otpor Nemačke i Holandije. Njegovi protivnici kažu da trenutni sistem nije savršen, ali da je najbolji način upravljanja cenama, te da bi njegovo remećenje moglo imati neželjene dugoročne posledice. Kažu da bi svaki oblik intervencije na energetskeg tržištu mogao značiti da dobavljači odluče da prodaju svoj gas negde drugo, što bi samo pogoršalo energetskeg krizu.

Oni takođe ističu da cene fluktuiraju i da bi intervencija na tržištu promenom sistema ili nametanjem gornje granice cena mogla imati negativan efekat, jer iako bi postavljena cena mogla biti niža od tržišne cene sada, u budućnosti bi mogla biti viša, dovodeći evropske potrošače u situaciju da plaćaju struju skuplje nego što bi to inače bio slučaj.

Evropski lideri su se 25. marta složili da će Evropska komisija razmotriti prednosti i nedostatke reforme tržišta električne energije širom Evrope. U međuvremenu, Španiji i

Portugaliji je dozvoljeno da mogu privremeno razdvojiti cene električne energije i gasa, uz nalog Komisiji da analizom utvrdi da to ne remeti ostatak energetskeg tržišta EU na način koji je „suprotan zajedničkim interesima“.

Još nije gotovo

Međutim, skeptici insistiraju na daljem proučavanju pitanja regulisanja cena struje.

„Razmatrali smo različite opcije za ublažavanje uticaja visokih cena energije na potrošače i preduzeća, mere kao što su podrška prihodima ili državna pomoć, vaučeri, smanjeno oporezivanje, gornje granice cena, moduliranje cena, ugovore za razliku“, rekla je predsednica komisije Ursula von der Lejen nakon samita. „Sve te opcije imaju prednosti i nedostatke.“

Von der Lejen će u maju izneti opcije po pitanju razdvajanja cena gasa i struje, kao deo šireg predloga za odgovor na povećanje cena energenata, koje će uključiti i okvir za zajedničku kupovinu gasa. Međutim, izvori iz EU kažu da očekuju da će holandsko i nemačko protivljenje tržišnoj intervenciji ostati jednako žestoko.

Nemačka i holandska tvrdokornost u zaštiti principa energetskeg tržišta, čak i u situaciji ratne krize u Ukrajini, ne sluti dobro za sposobnost lidera da iznađu kreativna rešenja za ovu krizu u mesecima koji dolaze, konstatuje **Energy Monitor**.

Vlada Slovenije planira dalje mere za ograničavanje cena struje

LJUBLJANA - Premijer Slovenije Janez Janša najavio je da će vlada intervenisati koliko god bude potrebno da obuzda visoke cene struje. Glavni problem je, prema njegovom mišljenju, evropska formula za izračunavanje cene električne energije koja uzima u obzir cene gasa, koja se - kako je rekao - uskoro menja.

„Dok se formula ne promeni i dok se ne stabilizuju cene, mi ćemo nastaviti da intervenišemo“, rekao je Janša 1. aprila tokom posete centralnim delovima Slovenije.

Prema zakonskom paketu usvojenom krajem januara za ublažavanje visokih cena energije, računi za struju su smanjeni za troškove mrežne naknade za tri meseca do kraja aprila. Vladini podaci pokazuju da je ta mera smanjila račune za skoro 40%, prenosi portal **Total Slovenia**.

Janša je obećao da će vlada nastaviti da interveniše. "Uzećemo sredstva za finansiranje jaza iz ostvarenih viškova jer slovenački proizvođači električne energije naplaćuju više cene električne energije. S obzirom da se radi uglavnom o državnim preduzećima, ta sredstva ćemo preusmeriti", rekao je on.

Nakon što je nekoliko zemalja pozvalo na promene u februaru ove godine, Evropska komisija je odlučila da izradi novu formulu, za koju se očekuje da će stupiti na snagu u maju ili junu, rekao je on. "Cene će tada biti niže na evropskom tržištu", dodao je Janša.

Tromesečno zamrzavanje naknade za elektromrežu pred Ustavnim sudom osporava udruženje malih akcionara koji imaju udele u elektrodistribucijama.

Novi Maršalov plan za energiju

BRISEL - Energija je igrala ključnu ulogu u

Maršalovom planu, koji su implementirale SAD između 1948. i 1951. kako bi pomogle obnovu razorenih evropskih ekonomija. Više od 10% pomoći u okviru Evropskog programa oporavka plana potrošeno je na naftu, a 56% nafte koju su od američkih kompanija kupile zemlje primaoci finansirale su američke vladine agencije.

Dženifer Granholm (Jennifer), američka sekretarka za energetiku, rekla je 23. marta, u govoru na ministarskom sastanku Međunarodne agencije za energiju u Parizu: „Mislim da u ovom trenutku naše istorije treba da se zapitamo koja će biti naša verzija Maršalovog plana za čistu i sigurnu energiju 2022. i dalje?“

Predsednik SAD Džo Bajden (Joe Biden) i Ursula von der Lejen (Lejen), predsednica Evropske komisije, dva dana kasnije su nagovestili šta bi to značilo. Najavili su inicijativu za smanjenje

evropskog uvoza ruske energije, s namerom da se pomogne u postizanju cilja EU-a da se taj uvoz u potpunosti okonča do 2027.

Poput Maršalovog plana, to je program koji nije isključivo altruistički za SAD. Ostvarivanje njegovih ciljeva služiće i strateškim interesima SAD-a i proširiti tržišta za američke izvoznike.

Kratkoročno, inicijativa EU-SAD možda neće imati mnogo uticaja. Dve strane imaju za cilj da "osiguraju dodatne količine LNG-a za tržište EU" od najmanje 15 milijardi kubnih metara ove godine, od SAD-a i njihovih saveznika.

To, međutim, neće mnogo pomoći u ublažavanju pritiska na Evropljane čak i ako zemlje članice EU pokušaju da zadrže cenu gasa zajedničkom kupovinom, primećuje portal **Politico**.

Dugoročno, međutim, inicijativa EU-SAD postavlja cilj obezbeđenja potreba Evrope sa dodatnih 50 milijardi kubnih metara godišnje američkog LNG-a, najkasnije do 2030. To bi, doduše, pokrilo samo oko trećinu od 155 milijardi kubnih metara godišnje uvoza iz Rusije koji lideri EU žele da zamene.

EU je uvezla 58% energije u 2020.

BRISEL - Evropska unija je u 2020. godini vlastitom proizvodnjom pokrila 42% potreba za energijom, dok je 58% otpadalo na uvoz.

U energetsom miksu EU u toj godini na naftu i naftne derivate otpadalo je 35%, Slede prirodni gas (24 %), obnovljivi izvori (17 %), nuklearna energija (13 %) i kruta fosilna goriva (11 %).

Rusija je u posmatranom razdoblju bila vodeći dobavljač prirodnog gasa, nafte i uglja za članice EU. Ruski uvoz je podmirio 24% energetskih potreba EU.

Prirodni gas, vodeći energent koji se koristi u proizvodnji električne i toplotne energije u EU, bio je najviše izložen uvozu iz Rusije. Naime, na ruski gas je otpadalo 46% evropskog uvoza tog energenta, pokrivajući 41% bruto raspoložive energije dobijene iz prirodnog gasa.

Posmatrajući izloženost uvozu iz Rusije, sirova nafta nalazi se na drugom mestu. Jer, čak 26% sirove nafte u EU u toj godini uvezeno je upravo iz Rusije. EU je tako podmirila 37% svojih potreba za energijom.

Na kraju, kako je objavila je statistička služba EU, **Eurostat**, kruta fosilna goriva (kao što je uglj) imala su najmanju uvoznu zavisnost od Rusije, koja je u korišćenju čvrstih fosilnih goriva u Evropskoj uniji sudelovala s 19%.

Takođe, EU je u 2020. uvezla 53% kamenog uglja iz Rusije, što predstavlja 30% u potrošnji kamenog ugljena u EU-u.

Šolc: Evropi potrebno pet godina da se oslobodi ruske energije

BRISEL - Nemački kancelar Olaf Šolc izjavio je da bi Evropi moglo biti potrebno i do pet godina da postane potpuno nezavisna od ruskog snabdevanja energijom.

Kako prenosi **European Pravda**, Šolc je to izjavio u govoru prošlog petka iza zatvorenih vrata liderima EU. Šolc je, doduše, rekao i da je Rusija zabrinuta zbog toga što Evropska unija i zapadni saveznici ostavljaju rusku naftu, gas i uglj.

Šolcove primedbe usledile su samo nekoliko sati nakon što je nemački vicekancelar i ministar ekonomije Robert Habeck izjavio da nemačke energetske kompanije otkazuju ugovore sa ruskim dobavljačima nafte i uglja "nezdravom brzinom", što implicira da će Nemačka biti gotovo lišena uvoza ruske nafte (trećina one koju troši) i uglja do 2022. godine. U slučaju gasa, to će trajati duže, barem do sredine 2024. godine, dodao je on.

Ranije je nemački kancelar odbacio trenutni embargo EU na uvoz ruskih energenata, rekavši da bi to naškodilo Evropi više nego Rusiji, podseća European Pravda.

Teško do klimatske neutralnosti EU 2050.

BRISEL - Biće potrebno 390 milijardi evra svake godine da bi se postigla klimatska neutralnost Evropske unije do 2050. i ispunio privremeni cilj smanjenja emisije gasova staklene bašte (eng, GHG) za 55% do 2030. godine, komentariše 1. aprila **Energy Monitor**.

Bez velikih promena u pravilima javne potrošnje, to će biti teško učiniti. Zbog toga su nova pravila EU o državnoj pomoći i način na koji se sprovode toliko važni. Loše procenjene subvencije, poreske olakšice, beskamatni zajmovi i druge finansijske prednosti mogle bi poremetiti napore Unije da spreči klimatske promene. Odgovornost EU je da se pobrine da to ne izmakne na nacionalnom nivou, navodi portal.

Od 27. januara 2022. uspostavljen je novi set pravila državne pomoć ("CEEAG")i. Državnu pomoć kompaniji mora u načelu odobriti Evropska komisija. Koristeći takozvane smernice za državnu pomoć, Komisija procenjuje da li ona podržava razvoj bilo kakve zakonite ekonomske aktivnosti, bez remećenja konkurencije i trgovine unutrašnjim tržištem u meri u kojoj bi išla protiv interesa zajedničkog interesa.

Nažalost, uprkos niza prednosti, pravila takođe ostavljaju širom otvorena vrata za usmeravanje

novca poreskih obveznika na klimatski štetne energetske projekte.

Prvi put smernice sadrže pravila o tome kako zemlje EU mogu podržati izlaz iz uglja, nafte, škriļjaca i treseta. Smernice ne idu tako daleko da bi se prisilile zemlje na ukidanje uglja, ali postavljaju jasne granice: svaka pomoć mora podsticati ranije zatvaranje nego što je prvobitno planirano i biti proporcionalna očekivanim profitu ili dodatnim troškovima operatora.

Međutim, nova pravila ne sprečavaju subvencije svim fosilnim gorivima omogućavanjem pomoći prirodnom gasu - doduše pod nejasnim uslovima koji ostavljaju dosta slobode volji nacionalnih vlada. Poput nedavno izdanog delegiranog zakona na prirodni gas u okviru EU taksonomije za zelene investicije, gde CEEAG klasifikuje gas kao "tranziciono i ekološki prihvatljivo gorivo", komentariše portal.

CEEAG takođe ne podržava moderiranija i fleksibilnu upotrebu energije - bitni deo dekarbonizacije energetske sistema EU i suštinski deo u pomaganju u upravljanju EU potrošnjom energije u kratkom roku. Smernice preuzimaju stidljive korake za podsticanje manje potrošnje energije promovisanjem pomoći za obnovu zgrada, ali energetska efikasnost znači više od izolacija prozora, piše portal.

Komisija bi u CEEAG-u trebalo da insistira na Prvom principu energetske efikasnosti, koji obvezuje nacionalne vlade da razmotre postojri li stvarna potreba za više energije, ili se umesto toga mogu rešenja naći kroz smanjenje

potrošnje energije. Komisija preporučuje korišćenje ovog principa kao prvog koraka za odlučivanje da li je potrebna državna pomoć za povećanje proizvodnje ili proširenje energetske infrastrukture. Međutim, CEEAG ne uspeva ovaj princip postaviti kao prioritet i polaznu tačku za sve naknadno donete odluke.

Smanjenje potrošnje energije dodatno je blokirano održavanjem vrlo kontroverznog režima podrške energetskim intenzivnim korisnicima. Ovi potrošači - 116 industrijskih sektora u rasponu od čeličana i cementara do proizvode makarona i eksploziva - u velikoj meri su oslobođeni plaćanja poreza na energiju i društvenih nameta. Navodno, ovim industrijama je potrebno to izuzeće jer bi se u protivnom iseljavale izvan EU zbog navodno nepodnošljivih energetskih troškova.

Međutim, ovaj preferencijalni tretman prebacuje finansijsko opterećenje tranzicije energije na malu privredu i domaćinstva. kao kompenzacija za ova izuzeće, od energetski intenzivne industrije se traži primena neambicioznih mera energetske efikasnosti ili dekarbonizacije. Mere ne zahtevaju od njih da pređu obavezujuće preporuke za reviziju energije ili smanje ugljenični otisak potrošnje električne energije tako da najmanje 30% njihove upotrebe električne energije dolazi iz čistih izvora.

Prema portalu, CEEAG ostavlja svesno nejasno definisana pravila o subvencijama fosilnih goriva - kako u kriterijima koje sadrže, tako i nedostatak roka važenja. To Komisiji daje fleksibilnost da prilagođava pravila situaciji na tržištima, konstatuje portal.

Ovaj pristup znači da bi ishod mogao ići u svakom pravcu. CEEAG obećava da će procene pomoći biti strožije kako se EU bude približavala klimatskim rokovima. Međutim, početna točka te putanje izgleda daleko od ambiciozne.

Komisija predlaže, protiv mišljenja tehničkih i pravnih stručnjaka, na etiketiranje plinskih projekata kao "održivim" u novoj taksonomiji EU. To će se nejasno trljati na odlukama državne pomoći.

Da bi se ublažila energetska i ekonomska kriza izazvana ratom u Ukrajini, Komisija je objavila Privremeni krizni okvir za državnu pomoć. On ima za cilj da podrži ekonomiju tokom sledeće godine, u tandemu sa postojećim okvirom za državnu pomoć. Privremena pravila u suštini omogućavaju državama članicama da podrže kompanije koje se suočavaju sa dodatnim troškovima izazvanim porastom cene fosilnog gasa i električne energije.

S obzirom na trenutnu energetska krizu, uvođenje ovih privremenih mera je razumljivo. Međutim, za razliku od CEEAG, okvir ne obavezuje zemlje EU da postave bilo kakve zahteve za održivost prilikom davanja krizne pomoći, što može biti štetno za EU energetska tranziciju i čak biti u suprotnosti sa ciljevima CEEAG-a.

Nuklearna energija najjeftiniji način da se eliminišu sve emisije CO2

LONDON - Naučnici Lei Duan i Ken Kaldeira sa američkog univerziteta Karnedži ističu da dnevne varijacije obnovljivih izvora energije poput vetra i sunca i različiti kapaciteti u različitim geografskim regionima, otežavaju dekarbonizaciju na globalnom nivou.

Manjkovi u energiji vetra i sunca mogu se nadoknaditi proizvodnjom električne

energije iz prirodnog gasa, međutim, svetu koji teži ka nultoj emisiji gasova staklene bašte potreban je drugi način da se obezbedi električna energija, a to je nuklearna energija, navodi se u radu koji prenosi portal **Nature Energy**.

„Naša analiza je razmatrala najjeftiniji način da se eliminiše emisija ugljen-dioksida imajući u vidu današnje cene. Otkrili smo da je nuklearna energija trenutno najjeftiniji način da se eliminišu sve emisije ugljenika iz električnog sistema u svetu. Međutim, kada bi tehnologije skladištenja energije postale veoma jeftine, onda bi vetar i solarna energija potencijalno mogli biti najjeftiniji put do sistema električne energije sa nultom emisijom“, kaže Kaldeira.

Nuklearne elektrane su drugi najveći izvor električne energije u Evropskoj uniji, odmah posle elektrana na fosilna goriva, sa čak 26 odsto proizvedene energije. Ipak, novi Eurostatovi podaci pokazuju da je od 2006. godine proizvodnja električne energije u nuklearnim elektranama opala za 16,3 odsto.

Šef Enela: Sagorevanje gasa za proizvodnju struje je totalna glupost

RIM - Čelnik druge najveće komunalne kompanije na svetu kritikovao je energetska politiku EU, rekavši da je blok odavno trebalo "agresivno" da se pozabavi zavisnošću od uvoznog gasa.

“Sagorevanje gasa za proizvodnju struje je potpuno glupo . . . i sa ekonomskog i sa ekološkog stanovišta, gas je dragocen i treba ga koristiti tamo gde je nezamenljiv“, rekao je Frančesko Starače (Francesco Starace), glavni izvršni direktor italijanske kompanije Enel.

“Naravno da ove stvari zahtevaju neko vreme, tako da morate raditi stvari po važnosti,“ dodao je. “I jasno je da prvo morate preživeti, a zatim pokušati smanjiti svoju zavisnost.”

Kako prenosi **Financial Times**, on je pozvao evropske nacije da se oslobode "fizičkih veza" sa drugim zemljama izgradnjom postrojenja za regasifikaciju utečnog prirodnog gasa (LNG) i iznajmljivanjem plutajućih LNG terminala, što bi im omogućilo da diverzifikuju snabdevanje i prekinu veze sa fiksnim gasovodima.

Takođe ih je pozvao da ubrzaju prelazak na druge izvore energije, uključujući obnovljive, priznajući da se to ne može učiniti preko noći.

Enel, koji ima tržišnu kapitalizaciju od 62 milijarde evra i jedan je od najvećih svetskih proizvođača obnovljive energije, planira da prestane da koristi fosilna goriva za proizvodnju električne energije do 2040. godine.

EU se nada da će do 2030. izgraditi kapacitete obnovljivih izvora energije na 600 teravat sati, što je vremenski okvir koji je naišao na kritike od strane kompanija i političara širom Evrope zbog potencijalnog efekta po radna mesta i povećanja troškova povezanih s tranzicijom.

Gas, uglavnom ruski, trenutno čini 40 posto ukupne proizvodnje električne energije u Italiji.

Komesar Ćentiloni: EU neće sankcionisati ruski energetski sektor

ČERNOBIO (Italija) - Evropska unija radi na daljim sankcijama Rusiji, ali sve dodatne mere neće uticati na energetski sektor, izjavio je u 2. aprila u Černobiju, u Italiji, komesar EU za ekonomsku politiku Paolo Ćentiloni (Gentiloni).

Blok od 27 zemalja biće suočen s usporavanjem rasta izazvanim ratom u Ukrajini, ali ne i s recesijom, dodao je, rekavši da je prognoza rasta od 4 posto previše optimistična i da je EU neće dostići.

Nemačka razmatra nacionalizaciju jedinica Gasproma i Rosnjefta?

BERLIN - Nemačka razmatra nacionalizaciju jedinica Gasproma i Rosnjefta u zemlji, objavio je poslovni list *Handelsblatt*, pozivajući se na izvore iz vlade.

Dva ruska energetska giganta imaju značajan otisak u najvećoj evropskoj ekonomiji, pri čemu Gazprom Germania upravlja skladištima gasa, a Rosneft Deutschland čini jednu četvrtinu nemačkog rafinerijskog poslovanja.

Planovi za nacionalizaciju jedinica Gasproma i Rosnjefta u Nemačkoj naišli su na odobrenje vladajuće koalicije, prenosi poslovni dnevnik u nedelju.

Portparol Kremlja Dmitrij Peskov rekao je da bi nacionalizacija poslova dva ruska giganta u Nemačkoj bila protiv međunarodnog prava, preneo je *Reuters* u petak.

Ruski gas činio je 55% nemačkog uvoza gasa u 2021. i 40% uvoza gasa u prvom kvartalu 2022. godine, preneo je Reuters. Zemlja se obavezala da će prekinuti upotrebu ruskog gasa do 2024. godine, rekao je ministar ekonomije Robert Habeck u saopštenju za javnost od 25. marta.

Sky News: Britanija do kraja nedelje nacionalizuje Gaspromovu podfirmu

LONDON - Vlada Britanije se sprema da u narednim danima nacionalizuje Gaspromovog britanskog snabdevača prirodnog gasa usred sukoba između ruske energetske kompanije i bankarskog giganta s Wall Streeta.

Sky News je saznao da ministri sastavljaju planove da preuzmu Gazprom Marketing & Trading Retail (GM&T) u javne ruke ako ne uspe da uveri finansijske partnere sa Njujorške berze o prirodi očigledne promene vlasništva koju je prošle sedmice signalizirala njegova matična kompanija.

Prema jednom izvoru iz industrije, potez za preuzimanje kontrole nad podfirmom u Velikoj Britaniji, koji bi poreske obveznike mogao koštati milijarde funti, mogao bi se dogoditi već do kraja ove nedelje.

Gaspromova filijala snabdeva gasom oko 30.000 kupaca, uključujući mnoge bolnice, lokalne vlasti, velike lance maloprodaje i industrijske korisnike.

Ukupno, ona isporučuje više od 20% gasa koji koriste britanske kompanije.

Nezapamćen skok energetskih računa u Britaniji

LONDON - Britanci su 1.aprila pogođeni ogromnim povećanjem računa za energiju, što je zaokružilo najgoru krizu troškova života u zemlji u poslednjih nekoliko decenija.

Godišnji računi oko 22 miliona domaćinstava će porasti na oko 2.000 funti (2.626 dolara) nakon što je britanski energetska regulator podigao gornju granicu dualnih (struja/gas) cena energije za 54% - najveći skok od kada je počeo da ograničava povećanja cena 2017. godine, prenosi **CNN**.

Povećanje će udvostručiti, na pet miliona, broj domaćinstava u Engleskoj koja žive u "energetskom siromaštvu" - odnosno koja izdvajaju najmanje 10% svojih ukupnih primanja na račune za energiju, prema nezavisnoj analitičkoj firmi Resolution Foundation.

"Ovo je najveći šok cena energije u živom sećanju", rekao je za **CNN** Adam Scorer, izvršni direktor Nacionalne energetske akcije, dobrotvorne organizacije za borbu protiv energetskog siromaštva.

"Računi Britanaca već su porasli za 12% prošlog oktobra, poslednji put kada je gornja granica cena bila prilagođena, nakon što je globalna kriza u snabdevanju prirodnim gasom podigla veleprodajne cene na rekordne nivoe.

Reuters: Kako Evropa, tako i Rusija gube u „ratu prirodnim gasom“

LONDON - **Reuters** u analizi od 1. aprila ukazuje da kako Evropa, tako i Rusija gube u slučaju prekida isporuka ruskog gasa „neprijateljskim zemljama“, ili insistiranja na plaćanju tog energenta u rubljama.

Gas koji se skladišti u Evropi mogao bi biti dovoljan za proleće i leto bez smanjenja potražnje, ali će Evropa verovatno ući u sledeću zimu sa samo oko 10% gasa u skladištu do kraja oktobra bez određenih mera za uštedu energije, citira agencija Katarinu Filipenko (Kateryn Filippenko), glavnu analitičarku u energetsom konsultantu Vud Mekenzi (Wood Mackenzie).

S druge strane, zamena ruskog gasa utečnjem prirodnim gasom (LNG) iz drugih zemalja, u prvom redu glavnog tržišta LNG-a, Azije, zahtevala bi da veleprodajne cene gasa u Evropi budu iznad azijske referentne cene LNG-a. Rastuće cene gasa već štete potrošačima i industriji, a vlade su potrošile milijarde evra pokušavajući da zaštite ove sektore.

Što se tiče Rusije, ona se suočava sa gubitkom važnog toka prihoda za svoje domaće finansije.

U prvih devet meseci 2021., najnoviji dostupni podaci ruskog proizvođača i izvoznika gasa Gasproma pokazuju da je njegov prihod od

prodaje Evropi, Turskoj i Kini iznosio 2,5 biliona rubalja (31 milijardu dolara), zahvaljujući izvozu od 176 milijardi m³ gasa između januara i septembra.

Ako je mehanizam plaćanja dizajniran da podrži rublju, evropske kompanije smatraju da bi to bilo kršenje postojećih ugovora, pa Gasprom rizikuje da bude uključen u arbitražne slučajeve u kojima bi u budućnosti mogao biti primoran da plati velike kazne.

S druge strane,

Reuters ukazuje da ne postoji gasovod tih kapaciteta koji Rusiji

omogućava preusmeravanje ka Aziji gasa koji se isporučuje u Evropu. Gasovod koji povezuje Rusiju i Kinu šalje gas iz drugih polja koja ne snabdevaju Evropu i ne postoji interkonekcija koja bi preusmerila te tokove.

Rusija bi mogla biti prisiljena da pumpa gas u nacionalna skladišta koja mogu da drže oko 72 milijarde kubnih metara. Skladišta koja pripadaju Gaspromu u Evropi mogla bi sadržavati dodatnih 9 milijardi kubnih metara.

Gazprom očekuje da će domaća potražnja za gasom porasti sa 238 milijardi kubnih metara na 260 milijardi kubnih metara do 2026. godine u 2020. i planira da proširi skladište. Međutim, kratkoročno, ako bi se evropski gas preusmerio u postojeće skladište, ono bi bilo puno za tri do četiri meseca, pa bi deo proizvodnje gasa tada morao biti obustavljen, kažu analitičari.

Kremlj pojasnio način plaćanja gasa za „neprijatelje“

MOSKVA - Portparol Kremlja Dmitrij Peskov rekao je da će kupci prirodnog gasa iz „neprijateljskih zemalja“ i dalje taj gas plaćati u evrima, koji će potom biti konvertovani u rublje, prenosi 2. aprila ruska novinska agencija **RIA**.

"Finalno plaćanje će ići prodavaču Gaspromu u rubljima tako što će se ti evri konvertovati u rublje. Ovo je još uvek prototip sistema. Ali nemamo sumnje da će u budućnosti biti primenjen i na novu grupu dobara i da će imati više prostora u našim trgovinskim relacijama", rekao je Peskov.

On je dodao da "Rusija ne želi komplikovati živote svojim kupcima, pogotovo stoga što drži do svoje reputacije pouzdanog dobavljača".

Ruski predsednik Vladimir Putin potpisao je prošle nedelje dekret kojim zahteva da nacije koje se smatraju "neprijateljskim" moraju od aprila plaćati isporuke gasa u rubljama, koristeći račun u ruskoj valuti u Gazprombanci, ili će se suočiti sa zastojem u isporuci.

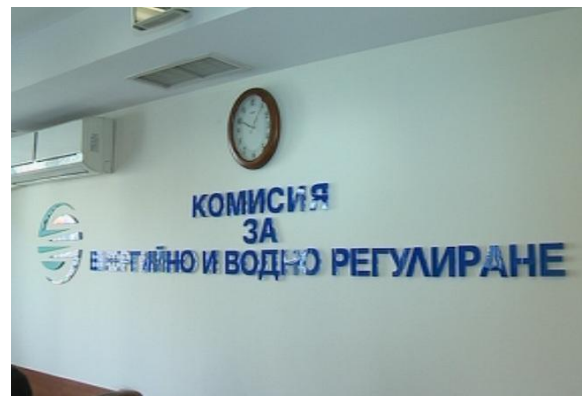
Izvori: Rusija neće menjati ugovorne cene gasa u rubljama

MOSKVA - Rusija ne planira da menja ugovorenu cenu gasa za „neprijateljske“ zemlje, ali bi plaćanje trebalo da se izvrši u protivvrednosti u rubljama na unapred dogovoreni dan poravnanja, kao jedna od opcija za zamenu valute, rekla su dva ruska izvora.

"Menja se samo valuta plaćanja, a valuta ugovora ne", rekao je u sredu jedan izvor agenciji **Reuters**. Na primer, za poslove zaključene u evrima, plaćanje bi trebalo biti izvršeno po zvaničnom kursu rublja/evro koji je odredila ruska centralna banka, rekao je izvor.

Gas u Bugarskoj poskupeo za 25 %

SOFIJA - Bugarski energetska regulator odobrio je povećanje veleprodajne cene prirodnog gasa za april na 72,9 evra po megavat času (835 evra za 1.000 kubnih metara), odnosno za 25 odsto više nego do sada, ali i 25 odsto manje od onog što je tražio javni snabdevač Bulgargaz.

U saopštenju Regulatorne komisije za energiju i vodu navodi se da je razlog za poskupljenje rekordno visoka cena gasa na tržištu i dodaje da je komisija iskoristila sve raspoložive kapacitete iz skladišta Čiren da smanji cene u aprilu.

Jergin: Evropa postaje default tržište za rusku naftu

NJUJORK - Rusija će najverovatnije preusmeriti svoje tokove nafte u Aziju jer Evropa nastoji da minimizira svoj unos ruskih fosilnih goriva, pri čemu će ona postati "default tržište" za rusku naftu, rekao je za **CNBC** Daniel Jergin (Yergin), potpredsednik S&P Globala.

Nakon sankcija Zapada Moskvi zbog njenih akcija u Ukrajini, tokovi ruske nafte u inostranstvo su opali i, prema tom uglednom energetskom analitičaru, biće preusmereni u Aziju.

Prema Jerginu, to je problematično i za bivše uvoznike i za Rusiju. Za uvoznike, jer je Rusija najveći svetski izvoznik naftnih derivata i drugi po veličini izvoznik sirove nafte nakon Saudijske Arabije, a za samu Rusiju, jer joj sankcije ostavljaju milione barela neprodane nafte.

Ruska nafta trenutno čini gotovo 30 posto ukupnog uvoza nafte na kontinentu i 51 posto evropskog uvoza naftnih derivata.

Ipak, uz sve sankcije i zabrane iz SAD-a i Velike Britanije, ruska nafta se prodaje sa velikim popustom, što ju je učinilo privlačnijom za velike uvoznike nafte u Aziji, uključujući Kinu i Indiju.

Indija: Industrijske sile daleko odgovornije za zagađenje atmosfere

BERLIN – Pregovori između naučnika i vlada oko ključnog klimatskog izveštaja Ujedinjenih nacija vratili su se 3. aprila korak unazad, jer su zvaničnici velikih ekonomija u usponu insistirali da bi trebalo priznati njihovo pravo na razvoj.

Najnoviji izveštaj Međuvladinog panela za klimatske promene (IPCC), naučnog tela koje

podržava UN, ima za cilj da pokaže puteve preko kojih svet može ostati unutar temperaturnih granica dogovorenih Pariskim sporazumom iz 2015. godine.

Sastanak iza zatvorenih vrata trebalo je da se završi 31. marta kako bi izveštaj mogao biti predstavljen javnosti u ponedeljak, 4. aprila, ali Asošijeted pres saznaje su razgovori još uvek daleko od završetka.

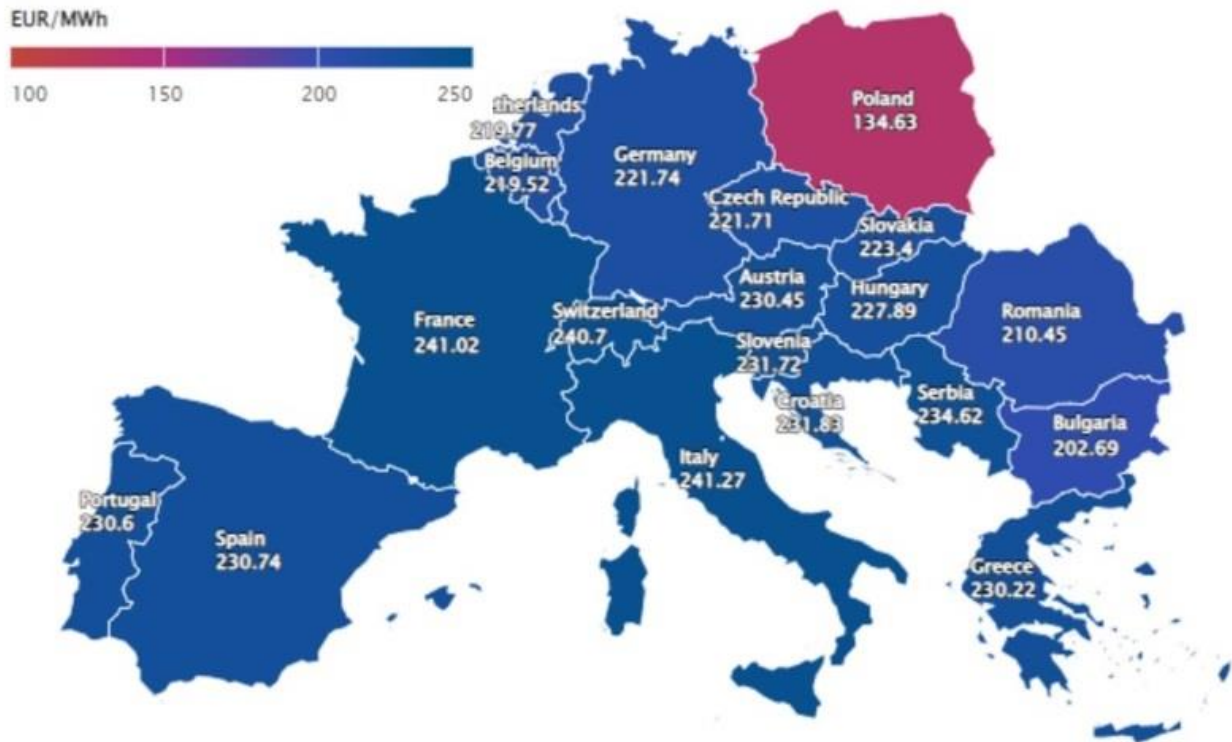
Indija se pojavila kao ključni glas koji se zalaže za priznanje u izveštaju da su zemlje u razvoju doprinele daleko manjim udelom emisija CO2 koje su već u atmosferi nego industrijski razvijene zemlje i stoga ne bi trebalo praviti jednako oštre rezove. Indija, koja ostaje u velikoj meri zavisna od uglja, takođe želi da siromašne zemlje dobiju znatno veću finansijsku podršku kako bi se izborile s klimatskim promenama i sprovele tranziciju na niskougljeničnu ekonomiju.

Drugi, poput izvoznika nafte Saudijske Arabije, tvrde da će fosilna goriva i dalje biti potrebna u narednim decenijama i da bi njihovo prebrzo ukidanje moglo naštetiti najsiriromašnjima na svetu.

Tekst o kojem se pregovara je rezime za vladine razgovore na međunarodnim klimatskim sastancima, poput predstojećeg samita UN-a u Egiptu ove jeseni.

Evropa: Prosečna cena el. energije za dan unapred – nedelja 21-27 mart

Prosečne kliring cene el. energije u JIE – nedelja 21-27 mart 2022.

